

Keski-Suomen yhdyspintasuunnitelma 2026 alkaen

Toimenpiteet strategisen
yhteistyösopimuksen tavoitteiden
edistämiseksi, vastuutahot sekä seuranta

Sisältö

1. Yhdyspintasuunnitelman tarkoitus ja tausta
2. Yhdyspintoja määrittävää lainsäädäntöä
3. Yhteistyön periaatteet
4. Strategisen yhteistyösopimuksen tavoitteet 1.1.2026 alkaen
5. Toimenpiteet, vastuutahot sekä seuranta
6. Yhdyspintayhteistyön rakenteet
 - a) Hyvinvoinnin, terveyden ja osallisuuden edistämisen yhteistyö
 - b) Sivistys-, sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyö
 - c) Työllisyyden edistämisen yhteistyö
 - d) Kotoutumisen ja maahanmuuton yhteistyö
 - e) Turvallisuus ja häiriötilanteisiin varautumisen yhteistyö
7. Yhdyspintasuunnitelman hyväksyntä ja päivitys

1. Yhdyspintasuunnitelman tausta ja tarkoitus

- Strateginen yhteistyösopimus ja yhdyspintasuunnitelma yhdessä muodostavat hyvinvointialuelain 14§:n (611/2021) mukaisen hyvinvointialueen ja kuntien välisen neuvottelun valtuustokaudelle 2025-2029
- Yhdyspintasuunnitelma täydentää Keski-Suomen kuntien, Keski-Suomen liiton ja Keski-Suomen hyvinvointialueen strategista yhteistyösopimusta tiedoilla toimenpiteistä sekä seurannasta tavoitteiden edistämiseksi. Yhdyspintasuunnitelmassa kuvataan myös vastuutahot tavoitteiden edistämiseksi.
- Yhdyspintasuunnitelmassa on kuvattu myös tiiviisti a) hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen b) sivistys-, sosiaali- ja terveydenhuollon c) työllisyyden edistämisen d) kotoutumisen ja maahanmuuton sekä e) turvallisuus ja häiriötilanteisiin varautumisen yhdyspinnat. Näissä kaikissa sekä kunnilla että hyvinvointialueella on lakisääteistä järjestämisvastuuta
- Yhdyspintasuunnitelmalla sekä strategisella yhteistyösopimuksella on yhteistyötä liikkeelle laittava, kannustava ja mahdollistava rooli. Yhdyspinnoilla tapahtuva työnjako ja yhteistyö kolmansien osapuolten kanssa on erikseen sovittava ja tämä on toivottavaa.

” Yhdyspinnalla tarkoitetaan kahden tai useamman organisaation välistä **toiminnallista** yhteyttä. Kuntien ja hyvinvointialueiden yhdyspinnoilla tarkoitetaan **toimintoja ja tehtäväkokonaisuuksia, jotka kuuluvat kunnan tai hyvinvointialueen järjestämisvastuulle ja joissa niiden asiakaslähtöinen toteuttaminen edellyttää yhteistyötä kunnan ja hyvinvointialueen välillä**. Yhteistyön onnistumisen mahdollistamiseksi tarvitaan mm. yhteisiä tahtotilaa ja tavoitteita, yhteisesti sovittuja menettelytapoja sekä toimivaa tiedonkulkua.” **Kuntaliitto**

2. Yhdyspintoja määrittävää lainsäädäntöä

Laki hyvinvointialueesta 611/2021

14§ Hyvinvointialueen ja kuntien neuvottelu

Hyvinvointialueen ja sen alueen kuntien on neuvoteltava vähintään valtuustokausittain tehtäviensä hoitamiseen liittyvästä yhteistyöstä, tavoitteista ja työnjaosta. Neuvottelussa voidaan sopia ainakin yhteistyön edellyttämistä yhteistoimintarakenteista, toimintamalleista sekä yhteistyön edellyttämästä tiedonkulusta.

8§ Tehtävän siirrot hyvinvointialueen ja kuntien välillä

23§ Aluevaalit (vaalilaki 714/1998), vaalien samanaikaisuus kuntavaalien kanssa (Kuntalaki 410/2015, 15§)

29§ Osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet, 32§ vaikuttamistoimielimet, yhteydet vastaaviin kuntalaissa määriteltyihin osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksiin sekä vaikuttamistoimielimiin.

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämiseksi 612/2021

6§ ja 7§ hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen kuntien ja hyvinvointialueen yhteisenä tehtävänä

10§ palvelujen yhteensovittamisen velvollisuus

Laki alueiden kehittämisestä ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanosta 756/2021

26§ Maakuntaohjelman asema

Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013

Laki työvoimapalvelujen järjestämisestä 380/2023, voimaan 2025

§8-9 (palveluiden yhteensovittaminen, yhteistyövelvollisuus)

Laki kotoutumisen edistämisestä 681/2023, voimaan 2025

- 15§ monialainen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi ja 17§ monialainen kotoutumissuunnitelma
- Työnjako kotoutumisen edistäminen kunnissa, hyvinvointialueella ja valtiolla

Laki pelastustoimen järjestämisestä 613/2021:

- 4 § (järjestämisvastuu)

Pelastuslaki 379/2011:

- 30 § (sammutusvesi)
- 46 § (yhteistyö pelastustoiminnassa)
- 65 § (yhteistyö väestönsuojeluun varautumisesta)

Valmiuslaki 1552/2011:

- 12 § (varautumisvelvollisuus)
- 120 § (pelastustoimen ja väestönsuojelun erityisjärjestelyt)

3. Yhteistyön periaatteet 1/2

- Keski-Suomen hyvinvointialueella, Keski-Suomen kunnilla sekä Keski-Suomen liitolla on yhteiset asukkaat ja tarve tehdä yhteistyötä asukkaiden palvelujen toteuttamiseksi ja maakunnan kehittämiseksi. Yhteisillä päätöksillä ja toimilla on merkitystä asukkaiden hyvinvointiin sekä Keski-Suomen elinvoimaan.
- Keski-Suomen hyvinvointialueen missiona on ”Edistämme keskisuomalaisen hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta ja järjestämme sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen palvelut asukkaillemme luotettavasti kaikissa tilanteissa” ja menestystekijöitä ovat ihmislähtöiset palvelut, henkilöstö, tieto, kumppanuus, asukkaat ja uudistuminen.
- Keski-Suomen liitto liittyy yhteisiin tavoitteisiin ja periaatteisiin aluekehittämisen sekä väestö- ja aluetaloudellisen tiedon tuottamisen näkökulmista. Keski-Suomen strategiassa asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on osa kestävää ja vastuullista tulevaisuutta. Elinvoima ja yhteisöjen menestys syntyy, kun ihmiset voivat hyvin ja kokevat ympäristönsä turvalliseksi. Hyvä vointi ja turvallisuus ovat kasvun kärkiä, joissa Keski-Suomessa on vahvaa TKI-toimintaa.
- Tämän pohjalta on luotu yhteiset tavoitteet ja periaatteet, joita eri tasoilla ja yhdyspinnoilla edistetään.

Yhteistyön periaatteet 2/2

Keski-Suomen hyvinvointialueella, Keski-Suomen kunnilla sekä Keski-Suomen liitolla on yhteiset asukkaat ja tarve tehdä yhteistyötä asukkaiden palvelujen toteuttamiseksi ja maakunnan kehittämiseksi. Yhteisillä päätöksillä ja toimilla on merkitystä asukkaiden hyvinvointiin sekä Keski-Suomen elinvoimaan

Keski-Suomen hyvinvointialue, Keski-Suomen kunnat ja Keski-Suomen liitto ovat toistensa strategisia kumppaneita

Kumppanuus perustuu tietoon perustuvaan tilannekuvaan väestöstä ja hyvinvoinnista sekä palvelutarpeista ja kehitysnäkemyksistä

Yhteinen toimintakenttä muodostuu asukkaiden hyvinvoinnin, arjen ympäristöjen, koulutuksen ja osaamisen sekä elinvoiman edistämisestä

Kumppanuuden onnistuminen vaatii luottamusta, suoraa vuorovaikutusta ja sitoutumista yhteiseen tekemiseen

Yhdyspintatyö onnistuu, kun jokaiselta tasolta (johto, yhdyspinta, asiakas ja osallistuminen) löytyy vastinpari

4. Strategisen yhteistyösopimuksen tavoitteet

Osallisuus ja yhteisöllisyys	Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen sekä palvelujen järjestäminen	Yhteinen edunvalvonta ja elinvoima	Arjen turvallisuus ja varautuminen
Yhteistyöllä rakennetaan keskisuomalaisten osallisuutta tukevaa toimintakulttuuria. Tavoitteena on osallisuutta edistämällä parantaa keskisuomalaisten mahdollisuutta vaikuttaa oman kunnan, hyvinvointialueen ja maakunnan asioihin.	Kuntien, hyvinvointialueen sekä työllistämisen palveluilla on tunnistettu vaikutus eri-ikäisten asukkaiden arjen sujuvuuteen. Tavoitteena on väestön terveyserojen kaventaminen sekä hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen.	Maakunnan yhteinen edunvalvonta on ennakoivaa ja vaikuttamistyötä tehdään useiden kanavien kautta. Tavoitteena on vahvistaa Keski-Suomen ääntä ja vaikutusvaltaa sekä tuoda resursseja, kumppanuuksia ja näkyvyyttä maakunnan strategisille teemoille.	On tärkeää, että keskisuomalaiset ovat tietoisia ja kantavat vastuuta omasta sekä yhteisönsä turvallisuudesta. Tavoitteena on yhteistyöllä edistää keskisuomalaisten turvallisuuden tunnetta, arjen varautumista sekä väestön kriisinkestävyyttä.
Yhteisöllisyyden tukemisen avulla parannetaan yhteenkuuluvuuden ja turvallisuuden tunnetta arjessa. Tavoitteena on keskisuomalaisten vahva kokemus turvallisesta asuinympäristöstä. Asuntotuotannon kehittämisessä ja asumisen järjestämisessä huomioidaan keskisuomalaisten erilaiset tarpeet. Eri toiminnot ja palvelut järjestetään turvallisissa ja terveellisissä sekä tarvetta vastaavissa tiloissa.	Osapuolet käyvät vuoropuhelua eri tasoilla palvelujen sujuvuuden edistämiseksi. Tavoitteena ovat asiakaslähtöiset ja yhteensovitetut yhdyspintapalvelut sekä laadukkaat ja kustannustehokkaat palvelut.	Tietoon pohjautuva toiminnan ja palvelurakenteen ennakointi muodostaa perustan kestäväälle taloudelle sekä kyvylle vastata toimintaympäristön muutoksiin. Elinvoimaa vahvistetaan käymällä jatkuvaa vuoropuhelua tulevaisuuden suunnista yhteisen tilanne- ja tulevaisuuskuvan pohjalta.	Kuntien ja hyvinvointialueen valmius- ja varautumissuunnitelmat ohjaavat toimintaa poikkeus- ja häiriötilanteissa. Tavoitteena on yhteistyöllä varmistaa sujuva toiminta sekä selkeä viestintä häiriö- ja poikkeustilanteissa tekemällä yhteistyötä suunnitelmien valmistelussa ja varmistamalla eri toimijoiden tietoisuus vastuunjaosta.
Yhteistyöllä ylläpidetään ja vahvistetaan keskisuomalaisten luottamusta julkisiin toimijoihin. Tavoitteena on yhteistyöllä lisätä keskisuomalaisten luottamusta kuntien ja hyvinvointialueen palvelukokonaisuuteen.	Kunnat ja hyvinvointialue toteuttavat monipuolisia ja suunnitelmallisia toimia asukkaiden hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämiseksi. Yhteistyössä toteutettavat toimet kohdennetaan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kertoimeen perustuen. Tavoitteena on kasvattaa Keski-Suomen saatavaa hyte-kertoimeen perustuvaa valtionrahoitusta.	Elinvoimaa rakennetaan vahvistamalla Keski-Suomen TKKI- ekosysteemiä ja luomalla edellytykset maakunnan vahvalle osuudelle tutkimus- ja innovaatiotoiminnan rahoituksesta.	Keski-Suomessa on vahvaa kokonaisturvallisuuden liittyvää osaamista, ja suorituskkyä sekä elinkeinotoimintaa. Maakunnallinen viranomaisyhteistyö hyödyntää olemassa olevaa, toimivaksi tunnistettua yhteistyörakennetta ja perustuu vahvaan luottamukseen. Tällä varmistetaan ajanmukainen tilannetiedon tuotanto ja yhteinen tilanneymmärrys, alueellinen riskiarvointi, harjoittelu sekä suunnittelu. Maakunnassa tulee olla kyky reagoida turvallisuusympäristön muutoksiin. Tavoitteena on vahvistaa Keski-Suomen asemaa ja roolia turvallisuuden sekä varautumisen edelläkävijänä.

5. Toimenpiteet, vastuutahot sekä seuranta

Toimenpiteet tavoitteiden edistämiseksi

- Toteutuessaan ja onnistuessaan sovitut toimenpiteet edistävät useampaa tavoitteita. Tämän vuoksi toimenpiteitä ei ole kohdennettu yksittäisiin tavoitteisiin.
- Sopimusosapuolet poikkeavat toisistaan huomattavasti organisaation koon ja rakenteen osalta. Tästä johtuen jokainen sopimusosapuoli nimeää omasta organisaatiostaan yhdyspintasuunnitelman toimenpiteistä vastaavan/ vastaavat.
- Yhteiset tavoitteet ja niiden edistämiseksi sovitut toimenpiteet huomioidaan mahdollisuuksien mukaan osapuolten strategioissa sekä muissa suunnitelmissa ja toiminnan suunnittelussa perustuen osapuolten rahoitukseen ja resursseihin.
- Toimenpiteiden etenemistä arvioidaan osana sopimuksen vuosittaista seuranta. Tarvittaessa suunnitelmaan ja toimenpiteisiin tehdään muutoksia

Toimenpide 1

Asumisen kehittämisen työryhmä

Toimenpiteen kuvaus

Vakiinnutetaan asumisen kehittämisen työryhmän työskentely maakunnallisten asumisen tarpeiden kokonaisvaltaiseen kehittämisen, ohjaukseen, suunnitteluun ja koordinointiin.

Laaditaan vuoden 2026 aikana Jyväskylän seudun Ikääntyvien asumisen nykytila ja maankäytön kehittämistarpeet -selvitys. (maankäyttö, kaavoitus, kiinteistöjen vuokraus, MAL-työryhmä)

Vastuutahot

Hyvinvointialue toimii koollekutsujana sekä puheenjohtajana

Kunnat nimeävät oman edustajan työryhmään

Seuranta

Työryhmä perustettu ja toiminnassa kyllä/ ei

Selvitys on tehty/ ei ole tehty

Toimenpide 2

Vuorovaikutuksen sekä ennakkollisen yhteistyön lisääminen

Toimenpiteen kuvaus

Sivistysjohtajien verkostoon nimetään pysyvät hyvinvointialueen jäsenet. Verkostoa hyödynnetään sivistys- ja sote-palvelujen yhdyspintayhteistyössä ja ennakkollisen yhteistyön lisäämisessä.

Yhteistyötä tehdään ennakkollisesti, kun valmisteluun on tulossa päätös tai toiminnan muutos, joka vaikuttaa kumppaniin. Yhteistyötä lisätään vaikutusten ennakkoarvioinneissa sekä viestinnässä.

Asiakaspolkujen (ml. hoito- ja palveluketjut) valmistelussa kiinnitetään erityistä huomiota asiakkaan siirtymiin organisaatiosta tai palvelusta toiseen.

Vahvistetaan positiivista viestintää lisäämällä yhteistyötä viestinnän valmistelussa sekä nostamalla esiin myös alueellisia ja paikallisia onnistumisia.

Vastuutahot

Sopimusosapuolten johtoryhmät vahvistavat ennakkollista yhteistyötä osana organisaatiokulttuurista ja arjen johtamisen toimintatapaa

Seuranta

Hyvinvointialueen strategian mittarit
(mm Väestötaso: Koettu elämänlaatu; koettu terveys; turvallisuudentunne; osallisuuden kokemus; luottamus terveyspalveluihin; luottamus sosiaalipalveluihin (THL))

Kuntien strategiamittarit

Keski-Suomen strategian mittarit

Kuntien ja hyvinvointialueen
HYTE-kertoaminen tulosindikaattoreilla

Toimenpide 3

Tietopohjan sisällön määrittäminen tilannekuvan pohjaksi

Toimenpiteen kuvaus

Kartoitetaan yhdyspintatyön tietotarpeet ja määritetään tietopohjan sisältö yhteisen tilannekuvan perustaksi.

Sovitaan tietopohjan koostamisen ja jakamisen aikataulu sekä väline.

Vastuutahot

Nimetään valmisteleva työryhmä missä edustus kunnista, Keski-Suomen liitosta sekä hyvinvointialueelta

Seuranta

Tietotarpeet on kartoitettu kyllä/ ei
Tietopohjan sisältö on määritetty kyllä/ ei

Aikataulu on sovittu kyllä/ ei
Jakamisen väline on sovittu kyllä/ ei

Toimenpide 4

Yhteinen edunvalvonnan ydinviesti

Toimenpiteen kuvaus

Perustetaan Keski-Suomen vaikuttamisryhmä, joka kokoaa maakunnan keskeisten organisaatioiden johdon

Sovitaan yhteiset vaikuttamistyön ydinviestit. Taloudellisesti toimintakykyiset kunnat ja itsenäinen hyvinvointialue sekä valtionrahoituksen ohjautumiseen vaikuttaminen on keskeinen näkökulma.

Hyödynnetään aktiivisesti maakunnan ulkopuolisia verkostoja yhteisessä edunvalvonnassa (Kuntaliiton verkostot, HVA verkostot).

Vastuutahot

Maakuntajohtaja kutsuu vaikuttamisryhmän, jonka kokoonpano vaihtelee asiakysymyksen mukaan

Seuranta

Vaikuttamisryhmä kokoontunut
2-3 krt/v

Toimenpide 5

Maakunnallisen valmiusharjoituksen toteuttaminen

Toimenpiteen kuvaus

Toteutetaan yhteistoiminnallisesti koordinoitu maakunnallinen valmiusharjoitus valtuustokauden aikana.

Harjoituksen toteutuksessa ja sisällössä huomioidaan olemassa olevat vastuut (ml. YTA-alue, PV) ja käytännöt koskien harjoitusten toteuttamista sekä organisaatioiden vastuulla olevat asiat, yhteistyön toimintamallit ja yleinen turvallisuustilanne.

Vastuutahot

Valmiudesta ja varautumisesta vastaava viranhaltijat

Varautumisen yhteistyöryhmä valmistelee harjoituksen sisällön

Seuranta

Harjoitus toteutettu kyllä/ ei

6. Yhdyspintojen yhteistyön rakenteet

- Yhdyspinnoilla on olemassa olevaa yhteistyötä ja hyvinkin vakiintuneita rakenteita. Osassa ne edelleen kehittyvät. Seuraavassa on yhdyspintakohtaisesti kuvattu yhdyspinnalle kuuluvia asioita. Sen jälkeen rakennetta, jossa näistä asioista päätetään ja viedään eteenpäin.
 - a) Hyvinvoinnin, terveyden ja osallisuuden edistämisen yhteistyön rakenteet
 - b) Sivistys-, sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyön rakenteet
 - c) Työllisyyden edistämisen yhteistyön rakenteet
 - d) Kotoutumisen ja maahanmuuton yhteistyön rakenteet
 - e) Turvallisuus ja häiriötilanteisiin varautuminen yhteistyön rakenteet

Hyvinvoinnin, terveyden ja osallisuuden edistämisen yhteistyön rakenteet

Hyvinvoinnin, terveyden ja osallisuuden edistämisen yhteistyön rakenteet

Kooste sisällöstä laissa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 612/2021 6§ ja 7§

Kunnan ja hyvinvointialueen on edistettävä asukkaidensa hyvinvointia ja terveyttä

- Kunnalla on ensisijainen vastuu hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä siltä osin kuin tämä tehtävä kytkeytyy kunnan muihin lakisääteisiin tehtäviin.
- Hyvinvointialueella on ensisijainen vastuu hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä siltä osin kuin tämä tehtävä kytkeytyy hyvinvointialueen muihin lakisääteisiin tehtäviin.

Kunnan ja hyvinvointialueen on toimittava toistensa tukena hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työssä.

- Molempien on toimittava yhteistyössä lisäksi muiden julkisten toimijoiden, yksityisten yritysten ja yleishyödyllisten yhteisöjen kanssa.
- Molempien on edistettävä hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä tekevien järjestöjen toimintaedellytyksiä ja vaikutusmahdollisuuksia hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä.

Vaikuttavaa työtä osana molempien strategista suunnittelua

- Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisellä on tavoitteet sekä niitä tukevat toimenpiteet. Päätöksenteossa on otettava huomioon päätösten vaikutukset eri väestöryhmien terveyteen ja hyvinvointiin.
- Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on monialaista työtä ja sillä on oltava nimetty vastuutaho niin kunnassa kuin hyvinvointialueella.

Hyvinvointikertomus ja suunnitelma välineenä seurata kuntalaisten ja asukkaiden olosuhteita

- Kunta seuraa kuntalaistensa ja hyvinvointialue asukkaidensa elinoloja, hyvinvointia ja terveyttä sekä niihin vaikuttavia tekijöitä alueittain ja väestöryhmittäin. Kunta raportoi tavoitteista ja toimenpiteistä valtuustolle ja hyvinvointialue aluevaltuustolle vuosittain.
- Kunta toimittaa oman hyvinvointikertomuksensa ja suunnitelmansa hyvinvointialueelle ja hyvinvointialue valmistelee omansa yhteistyössä kuntien kanssa.

Hyvinvointialueen neuvoteltava vähintään kerran vuodessa kuntien ja muiden toimijoiden kanssa

- Hyvinvointialueen on neuvoteltava vähintään kerran vuodessa yhdessä alueensa kuntien sekä muiden edellä tässä momentissa mainittujen hyvinvointialueen alueella hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä tekevien toimijoiden kanssa hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä koskevista tavoitteista, toimenpiteistä, yhteistyöstä ja seurannasta. Kunnilla on velvoite osallistua neuvotteluihin

Aluevaltuusto ja -hallitus

Hyvinvointialue

Hyte-työn valmistelu

Hyvinvointi ja kumppanuudet

Alueellinen HyTeTu-ohjausryhmä

- Ehkäisevä päihdetyö/
- Lähisuhde-väkivalta
- Liikunta, ravitsemusterveyden edistäminen sekä ja elintavat
- Järjestöyhteistyö
- Kuntayhteistyö

Hyvinvointialueen hyvinvointityö palveluissa siltä osin, kuin koskee lakisääteisiä tehtäviä

Lapset ja perheet, työikäiset, ikääntyneet, koko väestö, vammaiset

Yhdyspintayhteistyö

Asukkaiden osallisuus

**Hyvinvointikertomus- ja suunnitelmatyö
Ja osasuunnitelmat**

Hyvinvointityön visio ja suunta

Yhteistyön sopimiseksi lakisääteiset
neuvottelut valmistelun pohjalta

Kunnat

Järjestöt ja seurakunnat

Palveluntuottajat

Vanhusneuvosto
Nuorisovaltuusto
Vammaisneuvosto

Verkostoyhteistyö

Strateginen verkosto:
Alueellinen hyte-verkosto

Toiminnalliset verkostot:
Alueellinen ehkäisevän työn verkosto
Alueellinen ravitsemusryhmä
Alueellinen elämäntapaohjaajien verkosto
Maakunnallinen liikunnan ja liikuntaneuvonnan työryhmä

Valtuustot ja hallitukset

Kunta

Hyte-työn valmistelu

Hyvinvointi-koordinaattori/
vastuuhenkilö

Hyvinvointiryhmä

- Ehkäisevän päihdetyön työryhmä
- Ehkäisevän päihdetyön vastuuhenkilö

Kunnan hyvinvointityö kaikilla
hallinnonaloilla

Sivistys, varhaiskasvatus, nuoriso, kulttuuri,
liikunta, tekninen toimi ja hallinto

Kunnan hyvinvointikertomus ja –
suunnitelma

Muut lakisääteiset strategiat ja ohjelmat

Sivistys-, sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyön rakenteet

Perhekeskusverkostot

- Perhekeskuskoordinaatiotyö ulottuu koko Keski-Suomen hyvinvointialueelle kooten paikallisia ja alueellisia ohjaus- ja toimijatason verkostoja. Tehtävänä on luoda organisaatio- ja palvelurajat ylittävät, yhdessä toimimisen rakenteet varmistaen näin lasten, nuorten ja perheiden sujuvan arjen.
- Alueen lasten, nuorten ja perheiden kanssa arjen toimintaympäristöissä työskentelevistä toimijoista koostuva monialainen verkosto.
- Perhekeskusverkosto toimii edustuksellisesti eli jäsenet toimivat oman yksikkönsä/organisaationsa edustajina alueensa verkostossa.
- Perhekeskusverkosto toimii alustana yhteiselle työlle ja uudistumiselle.
- Yhdessä pystymme reagoimaan lasten, nuorten ja perheiden elämässä esiintyviin monimutkaisiin tilanteisiin yhteistyössä.

Perhekeskustoiminnan aluekoordinointi

Alueilla perhekeskustoiminta rakentuu **verkostomaisesti yhteisövaikuttavuuden keinoin yhteistyössä** kunnan, järjestöjen, yritysten ja seurakunnan yhteistyönä. Myös perheet itse ovat mukana suunnittelemassa, kehittämässä ja arvioimassa toimintaa.

Kunnan vastuulla olevat fyysiset perhekeskukset:

Äänekoski, Laukaa, Petäjävesi

Hyvinvointialueella toimii Keski-Suomen **Perhekeskustoiminnan yhdyshenkilöverkosto**.

Perhekeskustoiminta tarjoaa matalan kynnyksen varhaista tukea, laaja palvelutarjonta löytyy **verkkosivuilta: [Perhekeskukset](#) | [Keski-Suomen hyvinvointialue](#)**

Pohjoinen:
2 perhekeskuskoordinaattoria

Itäinen:
2 perhekeskuskoordinaattoria

Keskinen:
3 perhekeskuskoordinaattoria

Läntinen:
2 perhekeskuskoordinaattoria

Digitaalinen perhekeskus
2 perhekeskuskoordinaattoria

Opiskeluhuollon yhdyspintaverkostot

- **Alueellinen opiskeluhuollon yhteistyöryhmä**

Yhteistyöryhmä on lakisääteinen hyvinvointialueen, kuntien sekä muiden opetuksen ja koulutuksen järjestäjien yhteistyötä edistävä ryhmä. Yhteistyöryhmässä on oltava oppilaiden, huoltajien, opiskelijoiden sekä opiskeluhoollon työntekijöiden edustus. Yhteistyöryhmässä tulee huomioida eri koulutusasteet varhaiskasvatuksesta ammatilliseen koulutukseen. Yhteistyöryhmä käsittelee eri toimijoiden yhteistyön kysymyksiä ja valmistelee alueellisen opiskeluhoollon suunnitelman hyvinvointialueen aluevaltuustolle.

- **Koulutuksenjärjestäjän opiskeluhoollon ohjausryhmä**

Koulutuksenjärjestäjien edustaja sekä hyvinvointialueen opiskeluhoollon palveluiden palveluvastaavat

- **Koulujen ja toisen asteen oppilaitosten opiskeluhoolloryhmät**

Opiskeluhoolloryhmän tehtävänä on suunnitella, toteuttaa, arvioida ja kehittää opiskeluhoollon kokonaisuutta ja erityisesti yhteisöllistä työtä. Opiskeluhoolloryhmä on monialainen ja opetushenkilöstön lisäksi siihen kuuluu koulu- ja opiskeluterveydenhuollon sekä psykologi- ja kuraattoripalvelujen ammattilaisia. Mukana on tärkeää olla myös oppilaat, opiskelijat ja huoltajat. Toiminnasta vastaa rehtori tai muu toiminnasta vastaava johtaja.

- **Sivistysjohtajien verkosto**

Perus- ja lukio-opetuksesta vastaavien organisaatioiden sekä ja hyvinvointialueen yhteisessä verkostossa käsitellään sosiaali- ja terveyspalveluiden ja sivistyspalveluiden yhdyspintatyötä varmistaen sen sujuvan toimimisen kaikissa olosuhteissa. Koollekutsujana toimii Keski-Suomen liitto.

Työllisyyden edistämisen yhteistyön rakenteet

c. Työllisyyden edistämisen yhdyspinta

- Hyvinvointialueen rakenteet yhdyspinnalla
 - Sote-palveluiden yhteistyö
 - Työllisyyttä edistävät sosiaalipalvelut (kuntouttava työtoiminta ja sosiaalinen kuntoutus) sijoittuvat Aikuisten sosiaalipalveluiden palvelualueelle.
- TYM- johtoryhmät (edustus kunnat, Kela, HVA)
 - Pohjoinen työllisyysalue
 - Jyväskylä-Muurame työllisyysalue
 - Eteläinen työllisyysalue
- Ohjaamo- tai vastaava toiminta
 - Ohjaamo on alle 30 –vuotiaille tarkoitettu palvelu, jossa saa maksutonta apua ja tukea eri asioihin opiskelusta ja työllistymisestä asumiseen sekä kaikkeen näiden väliltä. Ohjaamot ovat moniammatillisia keskuksia yhteisille asiakkaille. Yhteistyöverkostojen muotoutuminen on tärkeää nuorten työllisyyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi.

Työllisyyden edistämisen ja työkyvyn tuen verkostoja

Alueellinen ja valtakunnallinen verkostotyö

- TYM-johtoryhmät sekä työllistymisen monialaisen edistämisen yhdyspintaverkosto
- TYM- työskentely ja yhteistyöpalaverit koko Keski-Suomen hyvinvointialueella (työllistymistä edistävä monialaisen tuen yhteistoimintamalli)
- Kuntouttavan työtoiminnan järjestämisen ja toteuttamisen yhteistyöpalaverit, kehittämispalaverit sekä palveluntuottajatapaamiset
- Yhdyspintatyöhön saadaan kansallisen tason tietoa valtakunnallisten verkostojen kautta mm. työikäisten sote-palvelujen tietofoorumit (Hyvil) sekä TE24-taustaryhmä
- Kela-sosiaalipalvelut- työllisyysalue -paikallinen pilotti (perustuu 3/2026 toimitilaratkaisuun Jyväskylä-Muurame alueella)

Asiakastyön verkostoja ja yhdyspintoja

- Alueelliset säännölliset yhteistyöpalaverit työllisyysalueiden kanssa
- Työkyvyn tuen tiimit säännöllisesti alueittain, tämän lisäksi kehittäjäryhmä
- Terveyspalveluissa työttömien terveystarkastukset (myös työllisyyttä edistävillä sosiaalipalveluilla TYM-terveydenhoitaja)
- Moniammatilliset tiimit alueittain
- Ohjaamo –toimintaan osallistuminen
- Aktivointityö ja siihen liittyvät yhteistyöpalaverit
- Terveysdenhuollon ja kuntoutuksen yhdyspinnat
- Jatkuva yhteistyö työllisyyspalveluiden, Kelan, terveydenhuollon, mt- ja päihdepalvelujen kanssa, kuntien sekä järjestöjen kanssa

Kotoutumisen ja maahanmuuton yhteistyön rakenteet

d. Maahanmuuton ja kotoutumisen yhdyspinta

- Kotoutumislaki uudistui (681/2023) 1.1.2025. Lain tavoitteena on vahvistaa maahan muuttaneiden työllisyyttä, työllisyyttä tukevia valmiuksia, kielitaitoa sekä osallisuutta yhteiskuntaan. Tavoitteena on edistää tasa-arvoa, yhdenvertaisuutta ja myönteistä vuorovaikutusta eri väestöryhmien kesken.
- Maahanmuuton ja kotoutumisen tehtävät ovat laajaa viranomaisyhteistyötä vaativia. Toisaalta maahanmuuton ja kotoutumisen yhdyspinnat rakentuvat eri tasoilla, joissa yhteistyö rakentuu eri toimijoiden kesken.
- Onnistunut kotoutuminen on alueen veto- ja pitovoimatekijä elinkeinoelämän näkökulmasta. Tällä tasolla puhutaan kansainvälisestä tutkimuksen, kehityksen, innovaatio ja osaamisen (TKIO) edistämisestä sekä työvoimapulaan reagoimisesta esim. kansainvälisten rekrytointien hankkeissa.
- Kotoutumisen operatiivinen yhdyspintatyön sopiminen ja palvelujen yhteensovittaminen on toinen yhteistyön taso. Tällöin puhutaan maahanmuuton ja kotoutumisen edistämisestä ja sujuvista maahanmuuttajan asiakaspolusta.
- Asiakaskohtainen työ yksittäisen henkilön vastaanottaminen ja palvelutarpeen arvioinnin yhteistyö. Tällä tasolla tarvitaan sujuvaa tiedonvaihtoa ja palvelukokonaisuuksien tuntemista.
- Kuntien ja hyvinvointialueen yhteistyö on osa kokonaisuutta näillä kaikilla tasoilla. Esimerkiksi oma tulokulmansa löytyy oppilaitoksilta, kunnilta, Kelalta, hyvinvointialueelta sekä Migriltä ja vastaanottokeskuksilta. Kukin näistä vastaa oman toimialaansa kuuluvista tehtävistä sekä esimerkiksi niiden matalan kynnyksen ohjauksesta ja neuvonnasta.

Maahanmuuton ja kotoutumisen yhteistyö –asiakaskohtainen yhteistyö

Maahanmuuton ja kotouttamisen kokonaisuudesta vastuu on kunnalla. Pakolaisten vastaanotto edellyttää kuitenkin monialaista yhteistyötä. Kunta tekee tiivistä yhteistyötä erityisesti hyvinvointialueen kanssa varmistaakseen, että pakolaisten vastaanottoprosessi on sujuva, kunnan ja hyvinvointialueen palvelut ovat yhteensopivia. Yhteistyön kautta turvataan kuntaan saapuvalla henkilöllä kaikki hänen tarvitsemansa palvelut sekä varmistetaan kunnan ja hyvinvointialueen yhteistyötä vastaanottoon varautumisessa. Hyvinvointialueemme yhteyshenkilöinä ovat aikuissosiaalityön tiimien johtavat sosiaalityöntekijät. Kuvasta löytyy esimerkki yhteistyön toteutumisesta.

Asiakasprosessi kotoutumista tukevat sosiaalipalvelut: kiintiöpakolaiset

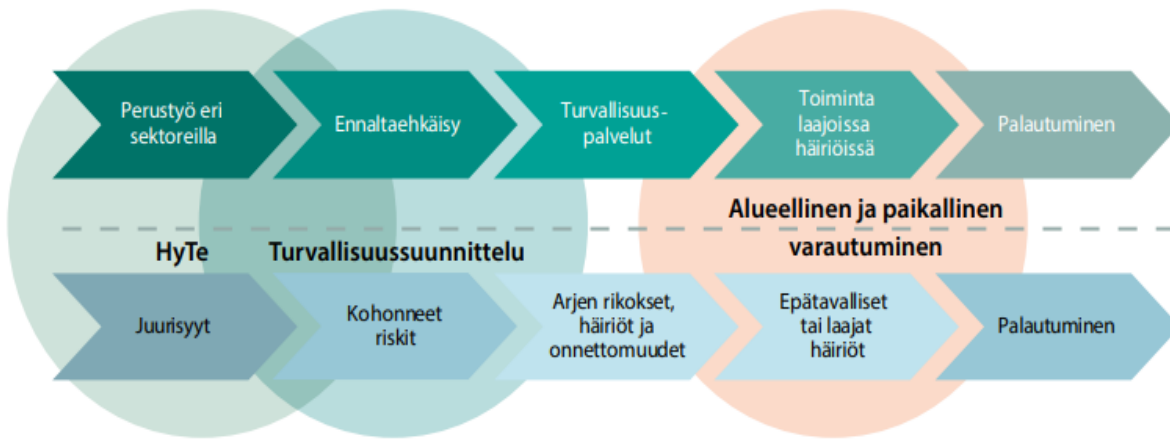

Maahanmuuton ja kotoutumisen yhteistyön tärkeimmät verkostot

- Elinvoimakeskus vastaa kotoutumislain mukaisesta alueellisesta suunnittelusta yhteistyössä kuntien, hyvinvointialueen, Maahanmuuttoviraston, Keski-Suomessa sijaitsevien vastaanottokeskusten ja perheryhmäkodin sekä muiden kuntaan ohjaamiseen kannalta keskeisten viranomaisten sekä kolannen sektorin toimijoiden kanssa. Lisäksi se koordinoi maahanmuuton ja pakolaisten kuntaan ohjaamisen aluetyöryhmä, joka kokoontuu vähintään kaksi kertaa vuodessa tarkastelemaan sekä valtakunnallista että alueellista vastaanotto tilannekuva. Kokouksissa nostetaan eri organisaatioiden kotoutumisen ajankohtaiset nostot sekä käydään keskustelua yhdyspintaprosesseista.
- Pirkanmaan ja Keski-Suomen etnisten suhteiden neuvottelukunta (Etno) on asiantuntijaverkosto, joka mahdollistaa sekä edistää säännöllistä yhteistyön ja sekä parempaa ymmärrystä maahanmuuttajien, etnisten vähemmistöjen, viranomaisten, poliittisten puolueiden ja kansalaisjärjestöjen välillä. Etnon tavoite on vaikuttaa myönteiseen asenneilmapiiriin ja hyviin väestösuhteisiin järjestämällä avoimia keskustelutilaisuuksia ja lisäämällä tietoa Suomen monimuotoisuudesta
- Paperittomien verkosto ollaan käynnistämässä. Tavoitteena on perustaa alueellinen yhteistyöverkosto, jossa käsitellään ajankohtaisia asioita paperittomuuteen liittyen. Verkostoon on kutsuttu mukaan Keski-Suomen kunnat, Keski-Suomen Hyvinvointialue, Keski-Suomen työllisyysalueiden edustajat, Kela, alueellinen vastaanottokeskustoimija Kotokunta oy, Jyväskylän seurakunta ja järjestötoimijoita.
- MOVE-asiantuntijan verkosto on monikulttuuristen järjestöjen, yksittäisten maahan muuttaneiden sekä viranomaisten ja muiden toimijoiden yhteisen vuoropuhelun ja tiedon välittämisen paikka Keski-Suomessa. Verkosto on kaikille avoin. Verkostolla on edustaja Keski-Suomen järjestöjen ja maakunnan kumppanuuspöydässä.
- MONIKOTO – Monikulttuurisuuden ja kotoutumisen toimijakahveet on Keski-Suomessa maahanmuuttajatyötä tekevien kohtaamispaikka, jossa voi välittää tietoa omasta toiminnasta, keskustella alan ajankohtaisista kysymyksistä sekä luoda yhteistyötä erilaisten asioiden tai tapahtumien ympärille.
- Maahanmuuttajien määrään perustuva yhteistyö kuntatasolla
 - Jyväskylän maahanmuuton viranomaisverkosto (mm. verotoimisto, kela, dvv, ELY-keskus,) sekä International house Jyväskylän sekä kotoutumista tukevien sosiaalipalvelujen yhteistyö
 - Hyvinvointialue osallistuu Äänekoken, Jämsän ja Joutsan kotoutumisen moniammatillisiin työryhmiin

Turvallisuus ja häiriötilanteisiin varautuminen yhteistyön rakenteet

e. Turvallisuus ja häiriötilanteisiin varautuminen

Kaavio 1. Turvallisuuden arvoketju

[Lähde: Turvallisuutta kaikkialla – paikallisen ja alueellisen turvallisuussuunnittelun kansalliset linjaukset](#)

- **Turvallisuus, varautuminen ja väestönsuojelu**

- Yhteiskunnan turvallisuusstrategiassa kuvataan kokonaisturvallisuuden toimintamalli, jossa yhteiskunnan elintärkeistä toiminnoista huolehditaan viranomaisten, elinkeinoelämän, järjestöjen ja kansalaisten yhteistoimintana. Kokonaisturvallisuus muodostaa perustan suomalaisen yhteiskunnan kriisinkestävyydelle eli resilienssille. (Lähde: YTS 2025, 10 [YTS 2025 suomi.pdf](#))

- **Turvallisuussuunnittelu**

- Turvallisuussuunnittelun perusyksikkö on kunta, mutta suunnitelman tekemisessä hyödynnetään laajaa yhteistyötä erityisesti hyvinvointialueen palveluiden kanssa. Turvallisuussuunnitelman kohteena ovat ongelmien juurisyys ja kohonneet riskit paikallisella tasolla, kuten nuorten miesten rikollisuus, ikääntyneiden asumisen turvattomuus tai liikenneonnettomuudet. Laaja-alaisten ja vakavien haasteiden hallitsemiseksi valmistellaan konkreettisia toimenpiteitä. Turvallisuussuunnitelmassa liikutaan lähellä kahta paikallista yhteistoimintamuotoa, valmiutta ja varautumista ja hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä. Onnistumisen edellytykset syntyvät kuntien ja hyvinvointialueen välisellä saumattomalla yhteistyöllä.

Kunnan ja pelastustoimen yhdyspinnan rakenteita

- **Keski-Suomen hyvinvointialueella on järjestämisvastuu pelastustoimen palveluista.**
- Keski-Suomessa pelastustoimen palveluissa on tehty kuntayhteistyötä maakunnan alueella vuodesta 2004 alkaen (**Keski-Suomen pelastuslaitos**). Yhteistyö-verkostoilla on pitkät perinteet ja toiminta on jatkunut järjestämisvastuun siirryttyä kunnilta hyvinvointialueelle.
- **Arjen yhteistyötä** tehdään pelastuslaitoksen ja kuntien kesken onnettomuuksien ja tulipalojen ennaltaehkäisyssä, turvallisuusviestinnässä ja pelastustoiminnan edellytyksien kehittämisessä. Näihin kuuluvat rakentamisen ja kaavoituksen asiantuntijapalvelut, tapahtumaturvallisuus, ympäristö-vahinkojen torjunta, turvallisuuskulttuurin kasvattaminen, paikallinen ja alueellinen turvallisuussuunnittelu (arjen turvallisuus) sekä varautuminen ja valmiustoiminnan yhteistyö ja asiantuntijapalvelut
- **Valmiussuunnittelu**
Pelastusviranomaiset tukevat kuntien valmiussuunnittelua ja varautumista asiantuntija- palveluillaan. Keski-Suomen pelastuslaitoksen 24/7 tilanne- ja johtokeskus välittää tarkoituksenmukaista tietoa kunnille onnettomuus- ja häiriö tilanteista sekä näihin varautumisesta.
- **Keski-Suomen turvallisuus- ja valmiustoimikunta KSTURVA**
Keski-Suomen turvallisuus- ja valmiustoimikunta toimii maakunnan alueen toimijoiden yhteistyöelimenä häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin varautumisessa. Toimikunta yhteensovittaa Keski-Suomen alueen kokonaisturvallisuutta. KSTURVA toimii maakunnan ylimmän johdon suunnittelu- ja tiedonvaihtoforumina turvallisuus- ja valmiusasioissa. Toimikunta jakaa viranomaisten kesken yhteistä tilannekuvaa sekä määrittää Keski-Suomen maakunnan valmiussuunnittelun painopisteet, resurssit ja yhteiset tavoitteet. Toimikunnassa ovat mukana hyvinvointialueen, kuntien, viranomaisten, järjestöjen ja elinkeinoelämän edustajat. Puheenjohtajana on maakuntajohtaja. Toimikunnassa kehitetään yhteistä varautumista suuronnettomuuksien ja laajojen häiriötilanteiden sekä poikkeusolojen varalle. Lisäksi toimikunta seuraa toimintaympäristön muutoksia ja turvallisuusilmiöitä.
- **Väestönsuojeluun varautuminen yhteistyöryhmä**
Valtioneuvoston asetuksen yhteistoiminnasta väestönsuojeluun varautumisessa (570/2024) mukainen hyvinvointialueen pelastustoimen viranomaisen asettama toimialueensa väestönsuojelun yhteistyöryhmä toimii KSTURVA rakenteessa. Yhteistyöryhmän tehtävänä on hyvinvointialueen pelastustoimen ja muiden hyvinvointialueen alueella toimivien viranomaisten vastuulla olevien väestönsuojelutehtäviin varautumisen ja suunnitelmien yhteensovittaminen. Yhteistyöryhmässä tulee olla jäsen ainakin pelastustoimesta, Puolustusvoimista, sosiaali- ja terveystoimesta, elinvoimakeskuksesta, Lupa- ja valvontavirastosta sekä alueen kunnista. Yhteistyöryhmässä voi olla jäseniä myös muista viranomaisista.
- **Lupa- ja valvontaviraston alueelliset valmiustoimikunnat**
Lupa- ja valvontaviraston lakisääteinen tehtävä on asettaa varautumisen yhteistyöalueille alueelliset valmiustoimikunnat, jotka tukevat varautumisen alueellista yhteistyötä. Valmiustoimikuntien jäseniä ovat muun muassa alueen turvallisuusviranomaiset, hyvinvointialueet, elinvoimakeskukset sekä elinkeinoelämän ja huoltovarmuuden kannalta keskeiset toimijat. Toimikunnissa on myös kuntien edustus.

7. Yhdyspintasuunnitelman hyväksyntä ja päivitys

- Yhdyspintasuunnitelma hyväksytään osapuolten hallituksissa helmi-maaliskuussa 2026
- Valmistelusta vastanneen työryhmän jäsenet
 - Matti Mäkinen, kunnanjohtajat, Hankasalmi
 - Jarkko Määttänen, kunnanjohtaja, Muurame
 - Iiris Asunmaan, kehittämispäällikkö, Jyväskylän kaupunki
 - Pirjo Peräaho, aluekehitysjohtaja, Keski-Suomen liitto
 - Lasse Leppä, konsernipalvelujen toimialajohtaja, Keski-Suomen hyvinvointialue
 - Anna-Liisa Heiskala, yhteiskuntasuhteiden päällikkö, Keski-Suomen hyvinvointialue
- Suunnitelmaa päivitetään vuosittaisessa seurannassa yhteisesti tunnistettavien tarpeiden kautta